

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobkyň: **a) MUDr. V. J., b) Mgr. O. J.**, obě zast. JUDr. Pavlínou Urbancovou, advokátkou, se sídlem Křenová 26, Brno, proti žalované: **Česká lékařská komora, Okresní sdružení lékařů Brno - město**, se sídlem Příkop 4, Brno, v řízení o kasační stížnosti žalobkyň proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 23. 5. 2012, č. j. 30 A 72/2010 – 301,

takto:

I. Kasační stížnosti **se zamítají.**

II. Žádný z účastníků řízení **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Ustanovené zástupkyni JUDr. Pavlíně Urbancové, advokátce, se sídlem Křenová 26, Brno, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 5808 Kč, která je splatná do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu. Náklady právního zastoupení žalobkyň nese stát.

Odůvodnění:

I.
Předcházející řízení a obsah kasační stížnosti

[1] Přípisem ze dne 16. 11. 2006, označeným jako Upomínka č. 2, vyzvala žalovaná žalobkyni sub a) k zaplacení příspěvku na činnost České lékařské komory za rok 2006, který byl splatný ke dni 1. 3. 2006.

[2] Žalobou ze dne 4. 12. 2006 se žalobkyně domáhaly zrušení tohoto úkonu žalované, zrušení protiprávního požadavku na zaplacení členského příspěvku a dále finanční a morální satisfakce. Uvedly, že žalobkyně a) je členkou České lékařské komory, od roku 1992 vede pracovněprávní spor o neplatnost výpovědi z pracovního poměru, má nulové příjmy, a proto je vydržována svou matkou - žalobkyní b). Česká lékařská komora rozhodnutím ze dne 10. 4. 1997 z finančních důvodů osvobodila žalobkyni a) od placení členských příspěvků na činnost České lékařské komory do doby, než bude *„ponovena v práci“*. Vymáhání členského příspěvku je podle žalobkyň v rozporu s tímto rozhodnutím, s Ústavou České republiky, zákonem č. 220/1991 Sb., o České lékařské komoře, České stomatologické komoře a České lékárenské komoře, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ČLK“), a stavovskými předpisy České lékařské komory. Žalobkyně konstatovaly, že ve lhůtě nejpozději jeden měsíc přede dnem splatnosti členského příspěvku podaly *„žádost ze dne 28. 2. 2006, označenou v bodě 1/ předmětu věci jako ... Opětovná výzva k vykonání Okresním sdružením lékařů České lékařské komory Brno - město závazného písemného rozhodnutí nadřízené České lékařské komory v Olomouci ze dne 10. 4. 1997, jímž osvobodila MUDr. V. J. od placení členských příspěvků na činnost ČLK, tj. včetně pro rok 2006 ...“*. Žalovaná však jejich zákonnému požadavku nevyhověla.

[3] Krajský soud v Brně usnesením ze dne 11. 1. 2007, č. j. 30 Ca 235/2006 - 16, žalobu odmítl. V odůvodnění uvedl, že upomínka k úhradě příspěvku na činnost České lékařské komory je úkonem správního orgánu, jímž nedošlo k založení, změně, zrušení či závaznému určení povinností. Nejedná se o právní akt, kterým se správní orgán dotkl přímo těch veřejných subjektivních práv, která pramení z hmotného práva. Předmětná upomínka není sama o sobě nijak vykonatelná. S ohledem na povahu napadeného správního aktu dospěl soud k závěru, že žaloba je nepřípustná, přičemž zjištěný nedostatek je neodstranitelný. Nepřípustnost žaloby spatřoval soud v absenci soudně přezkoumatelného správního rozhodnutí. Napadený úkon žalované je podle § 70 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), vyloučen ze soudního přezkumu, žaloba je podle § 68 písm. e) s. ř. s. nepřípustná, a proto ji soud ve vztahu k žalobkyni a) odmítl podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Soud dodal, že žalobkyně a) byla v upomínce poučena, že v případě nezaplacení členských příspěvků ve stanovené lhůtě bude celá věc předána disciplinárním orgánům České lékařské komory; proti případnému rozhodnutí disciplinárních orgánů České lékařské komory bude mít žalobkyně a) možnost podat žalobu ve správním soudnictví. Soud dále konstatoval, že napadený správní akt se vůbec nedotýká žalobkyně b), není jí adresován a nemůže zakládat, měnit, rušit nebo závazně určovat její práva nebo povinnosti. Žalobkyně b) proto nebyla aktivně legitimována k podání žaloby ve smyslu § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. Soud uvedl, že rozhodnutí o té části petitu žaloby, jíž se žalobkyně domáhaly rozhodnutí o finanční a morální satisfakci, je mimo pravomoc soudů ve správním soudnictví ve smyslu § 4 odst. 1 s. ř. s., a proto soud žalobu v této části odmítl podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[4] V kasační stížnosti ze dne 8. 2. 2007 žalobkyně (dále jen „stěžovatelky“) namítaly, že napadené usnesení krajského soudu bylo vyneseno na nepříslušném pracovišti krajského soudu Rooseveltova 16, kde správní soud nesídlí, prokazatelně podjatými soudci, je protiprávní, protiústavní a nemá oporu v s. ř. s. Stěžovatelky poukázaly na přípis Městského soudu v Brně ze dne 29. 11. 2006, č. j. 21 C 237/2006 - 11, podle kterého věc o neplatnost protiprávního vymáhání zaplacení členského příspěvku

spadá do působnosti soudu rozhodujícího ve správním soudnictví. Zdůraznily, že krajský soud úmyslně vynechal projednání bodu 1/ žalobního návrhu, a to *„o neplatnost protiprávního vymáhání zaplacení členského příspěvku ...“*, a výběrově se věnoval pouze upomínce žalované. V rozporu s právním názorem Městského soudu v Brně označil krajský soud žalobu za nepřípustnou. Stěžovatelky připomněly, že stěžovatelka a) byla od placení členských příspěvků na činnost České lékařské komory osvobozena; vyměřování a vymáhání tohoto příspěvku je proto v rozporu s Ústavou České republiky, zákonem o ČLK a stavovskými předpisy České lékařské komory. Stěžovatelky dále zpochybňovaly závěr krajského soudu, že se upomínka žalované nijak nedotýká stěžovatelky b). Navrhly, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení krajského soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

[5] V podání ze dne 23. 3. 2007 stěžovatelky požadovaly, aby Nejvyšší správní soud zavázal krajský soud k tomu, aby spor věcně projednal v plném rozsahu žalobního návrhu.

[6] Nejvyšší správní soud přípisem ze dne 4. 12. 2007, č. j. Nao 18/2007 - 37, stěžovatelkám sdělil, že námitku podjatosti soudců krajského soudu obsaženou v kasační stížnosti uplatnily po marném uplynutí zákonné lhůty, a proto k ní Nejvyšší správní soud nepřihlížel.

[7] Krajský soud v Brně usnesením ze dne 11. 1. 2008, č. j. 30 Ca 235/2006 - 41, vyzval stěžovatelky k zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost s poučením, že nebude-li poplatek ve stanovené lhůtě zaplacen, řízení o kasační stížnosti bude zastaveno.

[8] Stěžovatelky v podání ze dne 10. 3. 2008 mimo jiné namítaly, že se krajský soud vůbec nezabýval otázkou místní příslušnosti, ačkoliv Česká lékařská komora sídlí v Olomouci a k rozhodnutí o žalobě je příslušný Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci. Dále zmínily, že soud svým postupem způsobil bezdůvodné průtahy v řízení.

[9] Krajský soud v Brně usnesením ze dne 27. 3. 2008, č. j. 30 Ca 68/2008 - 13, řízení o kasační stížnosti ze dne 8. 2. 2007 zastavil z důvodu nezaplacení soudního poplatku. Toto usnesení Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 10. 10. 2008, č. j. 4 Ads 82/2008 - 27, zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení s tím, aby rozhodl o žádosti žalobkyň o osvobození od soudního poplatku za řízení o kasační stížnosti.

[10] Usnesením ze dne 27. 5. 2009, č. j. 30 Ca 235/2006 - 60, Krajský soud v Brně přiznal stěžovatelkám osvobození od soudních poplatků v plném rozsahu.

[11] Krajský soud v Brně následně usnesením ze dne 5. 6. 2009, č. j. 30 Ca 235/2006 - 61, ustanovil stěžovatelkám k ochraně jejich zájmů v této věci zástupce Mgr. Petra Langa, advokáta. Proti tomuto usnesení podaly stěžovatelky kasační stížnost; spis krajského soudu byl dne 29. 9. 2009 předložen Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o této kasační stížnosti a rovněž k rozhodnutí o kasační stížnosti ze dne 8. 2. 2007.

[12] Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 21. 10. 2009, č. j. 4 Ads 135/2009 - 82, zrušil usnesení krajského soudu o ustanovení zástupce a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení podle § 108 odst. 1 s. ř. s., neboť dospěl k závěru, že stěžovatelky návrh na

ustanovení zástupce v dané věci nepodaly, nebyly tudíž splněny podmínky pro vydání napadeného usnesení.

[13] Usnesením ze dne 26. 11. 2009, č. j. 30 Ca 235/2006 - 101, Krajský soud v Brně vyzval stěžovatelky k předložení plné moci udělené advokátovi k zastupování v řízení o kasační stížnosti a poučil je o možnosti odmítnutí kasační stížnosti, nebude-li výzvě ve stanovené lhůtě vyhověno.

[14] Dne 10. 3. 2010 byl spis opětovně předložen Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o kasační stížnosti ze dne 8. 2. 2007. K žádosti žalobkyň byla jim usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 3. 2010, č. j. 4 Ads 133/2009 – 133, ustanovena zástupkyní JUDr. Pavlína Urbancová, advokátka, se sídlem v Brně, která byla současně vyzvána k doplnění kasační stížnosti.

[15] V doplnění kasační stížnosti ze dne 14. 4. 2010 stěžovatelky vytýkaly usnesení Nejvyššího správního soudu o ustanovení zástupce, že popis věci v odůvodnění odráží jen z části předmět sporu a vynechává první bod předmětu žaloby, tj. *„o neplatnost protiprávního vymáhání zaplacení členského příspěvku na činnost ČLK za rok 2006 ...“*. Současně vznesly námitku podjatosti předsedkyně senátu JUDr. Marie Turkové. Konstatovaly, že napadené usnesení krajského soudu ze dne 11. 1. 2007 je nezákonné ve smyslu § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., neboť odmítnutí žaloby bylo dosaženo protiprávním pozměněním předmětu sporu a zamlčením v něm uvedených pravdivých skutečností.

[16] Zástupkyně stěžovatelek v doplnění kasační stížnosti ze dne 22. 4. 2010 uvedla, že upomínka žalované se zásadně dotkla práv stěžovatelek a bylo prokázáno, že byla vydána v příkrém rozporu s rozhodnutím České lékařské komory ze dne 10. 4. 1997 o osvobození stěžovatelky a) od placení členských příspěvků. Stěžovatelka a) má nepochybně právo nebýt obtěžována a obesílána nezákonnými úkony ze strany správních orgánů. Požadavek na finanční satisfakci s porušením uvedeného práva souvisí a je na místě, aby se jím soud zabýval. Aktivní legitimaci stěžovatelky b) dovozovala zástupkyně stěžovatelek z toho, že stěžovatelka b) se cítí být postupem žalované poškozena stejně jako její dcera a újmu způsobenou stěžovatelce a) pociťuje jako újmu vlastní.

[17] Nejvyšší správní soud přípisem ze dne 26. 5. 2010, č. j. Nao 45/2010 - 179, stěžovatelkám sdělil, že námitka podjatosti předsedkyně senátu JUDr. Marie Turkové byla vznesena opožděně a k opožděným námitkám se podle § 8 odst. 5 s. ř. s. nepřihlíží.

[18] Podáním ze dne 31. 5. 2010, adresovaným Krajskému soudu v Brně, stěžovatelky rozšířily žalobní návrh tak, že se domáhají neplatnosti protiprávního vymáhání zaplacení členského příspěvku na činnost České lékařské komory za roky 2001 až 2010.

[19] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti poukázala na to, že nemá právní subjektivitu, je pouze organizační složkou České lékařské komory; Krajský soud v Brně je proto podle žalované místně nepříslušný. Dále zmínila nedostatek aktivní legitimace stěžovatelky b), která není členkou České lékařské komory a po níž žalovaná nikdy nic nevyžadovala. Žalovaná konstatovala, že výklad stěžovatelky a), že není povinna platit členské příspěvky, je mylný a nemá oporu v zákoně a stavovských předpisech.

[20] Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 30. 7. 2010, č. j. 4 Ads 133/2009 – 193, zrušil usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 11. 1. 2007, č. j. 30 Ca 235/2006 – 16, kterým krajský soud žalobu stěžovatelek ze dne 4. 12. 2006 odmítl. V odůvodnění rozsudku Nejvyšší správní soud zavázal krajský soud, aby *„v souladu se shora uvedeným vyzval stěžovatelky prostřednictvím jejich ustanovené zástupkyně k doplnění žaloby a následně vyhodnotil, zda první část návrhu stěžovatelek je či není žalobou na ochranu proti nezákonnému zásahu žalované. Pokud by se jednalo o tento typ žaloby, posoudí krajský soud, zda jsou ve vztahu ke každé ze stěžovatelek splněny podmínky řízení, a podle svých zjištění zvolí další postup. Druhou část návrhu stěžovatelek, tedy žalobu proti úkonu žalované - upomínce č. 2 ze dne 16. 11. 2006 krajský soud odmítne podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s., neboť tento úkon není rozhodnutím ve smyslu soudního řádu správního a je ze soudního přezkumu vyloučen. Ve vztahu ke třetí části návrhu - požadavku finanční a morální satisfakce krajský soud posoudí, zda je či není na místě postup podle § 46 odst. 2 s. ř. s. a svůj závěr patřičně odůvodní. Krajský soud se rovněž vypořádá s podáním stěžovatelek ze dne 31. 5. 2010, jímž rozšířily původní žalobní návrh.“*

[21] Podáním ze dne 10. 9. 2010 stěžovatelky informovaly krajský soud, že v důsledku rozsudku Nejvyššího správního soudu podle jejich názoru skončilo zastoupení JUDr. Pavlíny Urbancové.

[22] Krajský soud vyzval přímo stěžovatelky usnesením ze dne 14. 9. 2011, č. j. 30 A 72/2010 – 214, aby odstranily vady žaloby ze dne 4. 12. 2006 tak, že uvedou, zda kromě řízení o žalobě proti úkonu žalované – Upomínce č. 2 ze dne 16. 11. 2006 – a žalobě o nároku na finanční a morální satisfakci pro žalobkyni a) mínily žalobním návrhem ze dne 4. 12. 2006 zahájit i řízení o ochraně před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu.

[23] Stěžovatelky přípisem ze dne 27. 9. 2011 trvaly na rozšíření žaloby ze dne 31. 5. 2010, v níž se domáhají neplatnosti protiprávního vymáhání zaplacení členských příspěvků za období 2001 až 2010, nyní včetně roku 2011 v částce 1860 Kč. Stěžovatelky poukazovaly na to, že žalovaná po stěžovatelce a) opakovaně vymáhá příspěvek, s čímž se nemohou ztotožnit, protože tvrdily, že stěžovatelka a) byla od placení členského příspěvku žalovanou osvobozena. Stěžovatelky opakovaně vyzývaly žalovanou, aby jim sdělila, z jakého příjmu stěžovatelky a) vymáhá zaplacení členských příspěvků, když stěžovatelka a) od roku 1992 vede spor o neplatnosti rozvázání pracovního poměru a tudíž nemá žádné příjmy. Přestože stěžovatelka a) nemá žádné příjmy od roku 1992, trvá žalovaná na placení členského příspěvku a na opakované výzvy stěžovatelek nereaguje. Žalovaná rovněž nereaguje na žádosti stěžovatelky a) o respektování předchozího rozhodnutí o osvobození od placení členského příspěvku. V petitu stěžovatelky uvedly, že *„požadují rozšíření bodu 1/ předmětu sporu, označeného slovy – o neplatnost protiprávního vymáhá zaplacení členského příspěvku na činnost ČLK za rok 2006 v částce 1.540,- Kč (jedentisícpětsetčtyřicet Kč), nyní za celé období let 2001 až 2011, včetně za rok 2006, v úhrnné částce 15.759 Kč (patnácttisícsedmsetpadesátdevět Kč), protiprávně vymáhané žalovanou na stěžovatelce a) v rozporu s pravomocným závazným písemným rozhodnutím nadřízení České lékařské komory s hlavním sídlem v Olomouci zn. 5556253032 ze dne 10. 4. 1997, jímž z finančních důvodů uvedených výše, jež trvají podnes, osvobodila stěžovatelku a) od placení členských příspěvků do*

ČLK až do jejího ponovení v práci u žalovaného zaměstnavatele Statutárního města Brna (pracovněprávní spor sp. zn. 16 C 254/92 Městského soudu v Brně z podnětu stěžovatelky a).“ Stěžovatelky dále požadovaly, aby soud uložil žalované vyhovět jejich žádosti ze dne 25. 2. 2011 a aby anuloval upomínku žalované ze dne 1. 9. 2011

[24] Na výzvu krajského soudu ze dne 14. 9. 2011 dále reagovaly stěžovatelky přípisem ze dne 17. 10. 2011, v němž nesouhlasily se změnou spisové značky jejich případu. Stěžovatelky vyslovily závěr, že z bodu 1 žaloby ze dne 4. 12. 2006 je zřejmé, že se jedná o žalobu na ochranu proti nezákonnému zásahu žalované, i proti jakému zásahu žalované se stěžovatelky brání. Zásah stěžovatelky spatřovaly v tom, že žalovaná po stěžovatelce a) vymáhá členský příspěvek do ČLK, ačkoli ji v minulosti od jeho placení rozhodnutím ze dne 10. 4. 1997 osvobodila a ačkoli stěžovatelce a) její zaměstnavatel nevyplácí žádný příjem; její existenci proto zajišťuje stěžovatelka b), která újmu stěžovatelky a) pociťuje jako svou vlastní. Jednání žalované proto stěžovatelky považují za trvající řetězový protiprávní zásah, přičemž žalovaná dlouhodobě nereaguje na nabídky mimosoudního řešení sporu. Ohledně důkazní situace stěžovatelky uvedly, že je to žalovaná, kdo musí předložit, z jakého příjmu stěžovatelky a) vypočítává členský příspěvek. Na závěr stěžovatelky v petitu uvedly, že upomínka č. 2 ze dne 16. 11. 2006 je jedním z markantních projevů tvrzeného nezákonného zásahu žalované do práv stěžovatelky a), ve kterém žalovaná pokračuje dodnes; kromě požadavku ad 1/ o zrušení protiprávního požadavku žalované na zaplacení členských příspěvků za období let 2001 až 2011 včetně, v úhrnné částce 15759,- Kč z důvodů vylíčených v žalobě a v tomto doplnění žádají, aby krajský soud zakázal žalované, aby v porušování práv stěžovatelky pokračovala a aby se podřídila a vykonávala rozhodnutí osvobozující stěžovatelku a) od placení členských příspěvků do doby jejího „ponovení“ v práci u Statutárního města Brna.

[25] Usnesením ze dne 9. 1. 2012, č. j. 30 A 72/2010 – 244, Krajský soud v Brně připustil změnu žaloby podle podání ze dne 31. 5. 2010 a dne 27. 9. 2011, kterými se stěžovatelky domáhají neplatnosti protiprávního vymáhání zaplacení členských příspěvků na činnost České lékařské komory za roky 2001 až 2011. Výroky II. a III. téhož usnesení krajský soud vyloučil žalobu proti úkonu žalované – upomínce č. 2 ze dne 16. 11. 2006 a žalobu o nároku na finanční a morální satisfakci k samostatnému řízení.

[26] Podáním ze dne 11. 1. 2012 stěžovatelky rozšířily svou žalobu na ochranu před nezákonným zásahem spočívajícím v protiprávním vymáhání zaplacení členských příspěvků na činnosti ČLK za období let 2001 až 2011 o další nezákonný zásah, který spatřovaly v rozhodnutí žalované ze dne 20. 1. 2011, zn. 09-53/168 Am, kterým žalovaná uložila stěžovatelce a) pokutu za nezaplacený členský příspěvek na činnost ČLK zejména za rok 2008, stejně jako členské příspěvky do ČLK za období let 2001 až 2011.

[27] Usnesením ze dne 6. 2. 2012, č. j. 30 A 72/2010 – 266, Krajský soud v Brně připustil změnu žaloby podle podání ze dne 11. 1. 2012, kterým se stěžovatelky domáhaly přezkumu rozhodnutí Čestné rady OSL ČLK Brno – město, zn. 09-53/168 Am ze dne 2. 1. 2011, kterým byla stěžovatelce a) uložena pokuta 10000 Kč. Výrokem č. II téhož usnesení tuto část vyloučil k samostatnému řízení.

[28] Podáním ze dne 28. 2. 2012 se stěžovatelky domáhaly rozšíření své žaloby o další zásah spočívající ve vymáhání zaplacení členských příspěvků na činnosti ČLK za rok 2012 v částce 2140 Kč. Toto rozšíření žaloby bylo krajským soudem připuštěno usnesením ze dne 14. 3. 2012, č. j. 30 A 72/2010 – 283.

[29] Žalovaná se k věci vyjádřila podáním ze dne 8. 3. 2012, v němž uvedla, že stěžovatelka b) není aktivně legitimována k podání předmětné žaloby, neboť vůči ní žalovaná vrchnostensky nijak nevystupuje. Rovněž namítala místní nepříslušnost a to, že nemůže být žalovanou stranou, neboť nemá samostatnou subjektivitu. Žalovaná tvrdila, že petit je neurčitý, tudíž vadný; a že při vymáhání členského příspěvku postupuje zcela v souladu se zákonem o ČLK a stavovskými předpisy. Odkazy stěžovatelek na údajné rozhodnutí ze dne 10. 4. 1997 žalovaná považuje za irelevantní, neboť se nejedná o rozhodnutí, navíc se týká pouze roku 1997; následně totiž stěžovatelka a) nebyla od placení členských příspěvku osvobozována. Žalovaná ve věci placení příspěvků nikdy se stěžovatelkou a) nevedla správní řízení.

[30] Krajský soud v Brně rozhodl o žalobě rozsudkem ze dne 23. 5. 2012, č. j. 30 A 72/2010 – 301. Výrokem I. a III. odmítl žalobu stěžovatelky a) o neplatnost protiprávního vymáhání zaplacení členských příspěvků na činnost České lékařské komory za roky 2001 – 2005, 2007 – 2009. Výrokem II. a IV. krajský soud zamítl žalobu stěžovatelky a) o neplatnost protiprávního vymáhání zaplacení členských příspěvků na činnost České lékařské komory za roky 2006, 2010 – 2012. Výrokem V. odmítl žalobu stěžovatelky b). K námitce nedostatku pasivní legitimace žalované krajský soud odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 7. 2010, č. j. 4 Ads 133/2009 – 193, podle kterého žalovaná v dané věci je žalovaným správním orgánem ve smyslu § 33 odst. 2 s. ř. s. K věci samé krajský soud odkázal na znění zákona o ČLK a Stavovský předpis č. 7 regulující placení členských příspěvků, které stěžovatelce a) jako člence České lékařské komory ukládají povinnost platit členský příspěvek. Pokud stěžovatelka a) nebyla v roce 2006 osvobozena od placení tohoto členského příspěvku, musela jej v příslušné lhůtě zaplatit. Žalovaná proto podle krajského soudu postupovala správně, pokud stěžovatelku upomínala (Upomínka č. 2 ze dne 16. 11. 2006). K totožnému závěru dospěl krajský soud i ve vztahu k postupu žalované v letech 2010 až 2012. Ohledně zbývajících let (2001 až 2009, vyjma roku 2006) krajský soud uvedl, že žaloba byla podána opožděně, neboť v každém roce byla stěžovatelka opakovaně žalovanou upomínána k uhrazení členského příspěvku; pokud tedy byla žaloba vůči postupu žalované v těchto letech podána až 31. 5. 2010, byla podána po lhůtě stanovené v ustanovení § 84 s. ř. s. Na závěry krajského soudu přitom nemá vliv, že stěžovatelka a) vedla pracovněprávní spor proti Magistrátu města Brna, neboť tato věc byla pravomocně skončena v roce 2003, a to odmítnutím její žaloby, přičemž rozhodnutí nabylo právní moci dne 27. 6. 2003. Ve vztahu ke stěžovatelce b) krajský soud žalobu odmítl jako podanou osobou k tomu zjevně neoprávněnou, neboť stěžovatelka b) nikdy nebyla členkou České lékařské komory, která vůči ní svou pravomoc neuplatňovala a která ji žádný členský příspěvek nevyměřila.

[31] Proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 23. 5. 2012, č. j. 30 A 72/2010 – 301, podaly stěžovatelky kasační stížnost ze dne 2. 7. 2012, v níž dovozovaly, že rozsudek krajského soudu nemá oporu v zákoně, je protiústavní a vynesený s bezdůvodnými průtahy. Stěžovatelky nesouhlasily s tím, že jejich věc má jinou spisovou značku, než která

ji byla přidělena v roce 2006. Stěžovatelky tvrdily, že krajský soud nepostupoval v souladu se závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu obsaženým v jeho rozsudku ze dne 30. 7. 2010, č. j. 4 Ads 133/2009 – 193, když samostatně neposoudil oprávněnost žaloby stěžovatelky b). Tato oprávněnost stěžovatelkám plyne z faktu, že stěžovatelka b) vyživuje stěžovatelku a). Stěžovatelky považovaly délku soudního řízení za protiústavní. Stěžovatelky tvrdily, že krajský soud zasáhl do jejich procesních práv tím, že jim nezaslal vyjádření žalované, že pozměnil smysl žaloby, když v záhlaví vynechal pojem „na ochranu“, a že polovičatě aplikoval § 84 odst. 1 s. ř. s. v úmyslu odmítnout žalobu pro opožděnost. Stěžovatelky nesouhlasily s tím, že soud jejich žaloby rozdělil podle jednotlivých let, když se podle jejich názoru jednalo o kontinuální nezákonný zásah žalované. Krajskému soudu stěžovatelky vytýkaly dále, že se nezabýval žalobními návrhy žalované podanými Městskému soudu v Brně v letech 2007 až 2012, jimiž vymáhá po stěžovatelce a) zaplacení členských příspěvků vedenými u jmenovaného soudu pod sp. zn. 15 C 125/2008, 17 C 154/2007, 231 C 43/2009, 218 C 26/2010, 217 C 32/2011, 250 C 62/2012. Stěžovatelky opakovaně poukazovaly na to, že stěžovatelka a) je zaměstnankyní Statutárního města Brna, s nímž od roku 1992 vede pracovněprávní spor, který není dodnes věcně rozhodnut, že členské příspěvky stěžovatelka a) řádně uhradila v letech 1991 – 1993, ve zbývajících letech byla od placení členských příspěvků osvobozena, a že žalovaná ve vymáhání členských příspěvků pokračovala i přesto, že stěžovatelky v roce 2006 podaly v této věci proti ní žalobu. Stěžovatelky v nespolední řadě nesouhlasily se závěrem krajského soudu, že pracovněprávní spor vedený stěžovatelkou a) proti Statutárnímu městu Brno je skončený. Stěžovatelky vyjádřily přesvědčení, že až začne Statutární město Brno plnit své povinnosti z pracovního poměru, bude moci stěžovatelka a) hradit členské příspěvky.

[32] Nejvyšší správní soud stěžovatelkám k jejich žádosti usnesením ze dne 19. 7. 2012, č. j. 4 Aps 4/2012 – 22, ustanovil jako zástupkyni JUDr. Pavlínu Urbancovou, advokátku.

[33] Stěžovatelky prostřednictvím své zástupkyně doplnily kasační stížnost podáním ze dne 1. 8. 2012, ve kterém opětovně vytýkaly krajskému soudu, že se neřídil předchozím závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu, neboť se nezabýval tím, zda není na místě poskytnout stěžovatelkám ochranu před nezákonným zásahem ve smyslu § 82 s. ř. s. nebo zda se nejedná o žalobní typ dle § 65 s. ř. s. Stěžovatelky nesouhlasily s výrokem krajského soudu, který požadavek stěžovatelek kvalifikoval jako návrh „o neplatnost protiprávního vymáhání zaplacení členských příspěvků“, z čehož dovozovaly nepřezkoumatelnost rozsudku.

[34] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

II.
Posouzení kasační stížnosti

[35] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobami oprávněnými, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, neboť nejsou naplněny důvody podle ustanovení § 104 s. ř. s.

[36] Nejvyšší správní soud se proto nejdříve zabýval přípustností kasační stížnosti ve smyslu § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. a uvádí, že judikatura týkající se tohoto ustanovení se vztahuje zásadně na případy, kdy kasační stížnost podává opětovně tentýž účastník řízení proti procesně shodnému rozhodnutí. V posuzovaném případě však bylo stěžovatelkami původně napadeno usnesení krajského soudu o odmítnutí jejich žaloby, k meritornímu přezkumu věci ze strany krajského soudu v jeho předchozím rozhodnutí tudíž nedošlo a Nejvyšší správní soud se k němu proto nemohl vyjadřovat. „*Ustanovení § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. limituje přípustnost kasační stížnosti ve vztahu k otázkám již dříve v téže věci Nejvyšším správním soudem závazně posouzeným*“ (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 3. 2011, č. j. 1 As 79/2009 - 165). V nyní posuzovaném případě Nejvyšší správní soud posuzuje kasační stížnost stěžovatelek (žalobkyň) ohledně merita věci poprvé. Odmítnutí kasační stížnosti stěžovatelek (žalobkyň v původním řízení) pro její nepřípustnost podle uvedeného ustanovení by bylo ryze formalistické a představovalo by porušení principu zákazu odepření spravedlnosti (denegatio iustitiae), neboť stěžovatelkám by bylo zabráněno v přístupu ke kasační stížnosti vztahující se k meritorním otázkám.

[37] Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[38] Z obsahu kasační stížnosti vyplývá, že ji stěžovatelka a) podala z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s., neboť dovozuje nezákonnost a nepřezkoumatelnost rozsudku Krajského soudu v Brně (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 3. 2004, č. j. 1 As 7/2004 – 47). Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené „*nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.*“ Nesprávné posouzení právní otázky v předcházejícím řízení spočívá v tom, že na správně zjištěný skutkový stav byl krajským soudem aplikován nesprávný právní názor. Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené „*nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.*“ Stěžovatelka b) navíc namítá nezákonnost odmítnutí své žaloby, tj. uplatňuje důvod dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

[39] Po přezkoumání kasační stížnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[40] K otázce nepřezkoumatelnosti z hlediska nesrozumitelnosti či nedostatku důvodů rozhodnutí se vyjádřil Nejvyšší správní soud, např. ve svém rozsudku ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 – 75 (všechna rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), takto:

[41] „*Za nesrozumitelné lze obecně považovat takové soudní rozhodnutí, jehož výrok je vnitřně rozporný, kdy nelze zjistit, zda soud žalobu zamítl nebo o ní odmítl rozhodnout, případy, kdy nelze seznat co je výrok a co odůvodnění, dále rozhodnutí, z něhož není patrné,*

které osoby jsou jeho adresátem, rozhodnutí s nevhodnou formulací výroku, která má za následek, že rozhodnutí nikoho nezavazuje apod. Nedostatkem důvodů pak nelze rozumět dílčí nedostatky odůvodnění soudního rozhodnutí, ale pouze nedostatek důvodů skutkových. Skutkovými důvody, pro jejichž nedostatek je možno rozhodnutí soudu zrušit pro nepřezkoumatelnost, budou takové vady skutkových zjištění, která utvářejí rozhodovací důvody, typicky tedy tam, kde soud opřel rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem anebo tam, kdy není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy v řízení byly provedeny."

[42] V případě napadeného rozsudku se krajský soud nedopustil výše uvedené nesrozumitelnosti v podobě vnitřní rozpornosti výroku, nerozlišení výroku a odůvodnění, nezjistitelnosti jeho adresátů či nevhodné formulace, protože napadený rozsudek jasně a přehledně obsahuje všechny zákonem předepsané náležitosti. Ostatně samotné stěžovatelky jeho obsahu porozuměly, pouze s ním nesouhlasí, což nepředstavuje důvod pro zrušení napadeného rozsudku pro jeho nesrozumitelnost.

[43] Změna spisové značky nepředstavuje podle názoru Nejvyššího správního soudu zásah do práv stěžovatelek, neboť má pouze informativní a evidenční funkci. Za podstatný fakt Nejvyšší správní soud považuje, zda krajský soud správně uchopil předmět řízení a vypořádal se s žalobní argumentací. Změna spisové značky nemohla proto mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci.

[44] Poukazují-li stěžovatelky na to, že řízení o jejich žalobě z roku 2006 bylo zatíženo průtahy, Nejvyšší správní soud dospívá k tomu závěru, že i kdyby tomu tak skutečně bylo, neznamená tato skutečnost, že závěr krajského soudu je nezákonný a že je z tohoto důvodu nutné rozsudek krajského soudu zrušit. Nejvyšší správní soud shledává, že délka předmětného řízení byla delší a byla zčásti způsobena nesprávným postupem krajského soudu, jak konstatoval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 10. 10. 2008, č. j. 4 Ads 82/2008 – 27. Délku předmětného řízení ale negativně ovlivnily rovněž samotné stěžovatelky, které předmět řízení svými návrhy neustále pozměňovaly a rozšiřovaly, na což musel krajský soud adekvátním způsobem reagovat. Údajné průtahy v řízení nadto nelze klást k tíži žalované a automaticky na základě stěžovatelkami tvrzených soudních průtahů vyhovět jakémukoli návrhu jako důvodnému.

[45] Nejvyšší správní soud rovněž nesouhlasí s argumentací stěžovatelek ohledně nerespektování právního názoru Nejvyššího správního soudu obsaženého v předchozím rozsudku. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 30. 7. 2010, č. j. 4 Ads 133/2009 – 193, krajský soud zavázal právním názorem, podle kterého měl posoudit typ žaloby vymezeného v bodu 1/ žaloby ze dne 4. 12. 2006. Krajský soud postupoval v souladu s tímto právním názorem, když stěžovatelky vyzval ke specifikování jejich žaloby v této části usnesením ze dne 14. 9. 2011, č. j. 30 A 72/2010 – 214, na což stěžovatelky reagovaly podáním ze dne 17. 10. 2011, v němž samy konstatovaly, že bod 1 žaloby ze dne 4. 12. 2006 představuje žalobu na ochranu proti nezákonnému zásahu, přičemž opakovaně požadovaly rozšíření této žaloby o další zásahy. Stěžovatelky také v kasační stížnosti ze dne 2. 7. 2012 argumentují tím, že se v dané věci jednalo o „*kontinuální nezákonný zásah žalované*". Krajský soud rovněž v intencích předchozího zrušujícího rozsudku Nejvyššího správního soudu posoudil oprávněnost žaloby stěžovatelky b), když ve vztahu k ní žalobu ze dne 4.

12. 2006 odmítl a v odůvodnění uvedl, že k jejímu podání není oprávněna, protože žalovaná vůči ní členský příspěvek nevymáhá. Nejvyšší správní soud je přesvědčen, že krajský soud dostál právnímu názoru obsaženému v předchozím kasačním rozsudku; krajský soud totiž nebyl vyzván k tomu, aby žalobu stěžovatelky b) vyloučil k samostatnému projednání, ale aby se zabýval její aktivní legitimací k jejímu podání, což krajský soud učinil. Nejvyšší správní soud takovému postupu krajského soudu nemůže ničeho vytknout.

[46] Dovolávají-li se stěžovatelky ohledně aktivní legitimace stěžovatelky b) toho, že stěžovatelka b) vyživuje stěžovatelku a), souhlasí Nejvyšší správní soud se závěrem krajského soudu, že žalovaná vůči stěžovatelce b) vrchnostensky nevystupuje, neboť ta není její členkou. To, že stěžovatelka b) patrně hradí životní náklady stěžovatelky a), nezakládá její aktivní legitimaci, neboť ta musí být posuzována ve vztahu k žalovanému správnímu orgánu a předmětu řízení. Údajná faktická závislost stěžovatelky a) nezakládá aktivní legitimaci stěžovatelky b), protože ta musí být posuzována s ohledem na právní charakter věci. Stěžovatelka b) není členkou České lékařské komory, která proto vůči ní nevykonává jakoukoli veřejnou správu a nevystupuje vůči ní ve vrchnostenském postavení; stěžovatelka b) nebyla účastnicí jakéhokoli řízení vedeného žalovanou. Stěžovatelka b) proto nemá aktivní legitimaci pro podání správní žaloby; její případný finanční zájem na výsledku sporu je v tomto směru irelevantní.

[47] Otázkou doručování vyjádření účastníka řízení ostatním účastníkům, která je dalším bodem kasační stížnosti, se Nejvyšší správní soud velmi podrobně zabýval v rozsudku ze dne 6. 12. 2007, č. j. 2 Afs 91/2007 – 90. Podle tohoto rozsudku je komunikace mezi soudem a účastníky upravena v § 74 s. ř. s. (soud se v tomto případě zabýval řízením o žalobě proti správnímu rozhodnutí podle ustanovení § 65 a násl. s. ř. s.; tam uvedené závěry jsou však použitelné s ohledem na ústavní rozměr dané věci i pro řízení na ochranu před nezákonným zásahem), tímto ustanovením se však nevyčerpává. Je především nezbytné vycházet ze zásady rovnosti zbraní v soudním řízení jakožto jedním z aspektů práva na spravedlivý proces. V rozsudku č. j. 2 Afs 91/2007 - 90 jsou uvedeny jednotlivé okolnosti, ke kterým je nutno přihlížet při hodnocení zákonnosti rozhodnutí soudu, který nedoručil vyjádření účastníka řízení ostatním účastníkům. Rozhodující je, zda vyjádření mělo za cíl ovlivnit rozhodnutí soudu, zda soud z něho ve svém rozhodnutí vyšel, do jaké míry opřel výrok a odůvodnění rozhodnutí o obsah vyjádření a zda bylo ve věci nařízeno jednání. Soud dospěl v tomto rozsudku k závěru, že jestliže soud nezaslal ostatním účastníkům řízení vyjádření jednoho z účastníků, přitom z něho ve svém rozhodnutí vychází a účastníci se s ním nemohli seznámit ani během jednání, od kterého soud upustil, zatížil řízení vadou, která mohla mít vliv na zákonnost rozhodnutí soudu.

[48] Nejvyšší správní soud dále v rozsudku ze dne 19. 12. 2007, č. j. 7 Afs 205/2006 – 60, upřesnil, že jestliže soud nezaslal vyjádření účastníka řízení, v němž upřesňuje dříve vznesené žalobní body o konkrétní judikaturu Nejvyššího správního soudu, ostatním účastníkům, dopustil se tak sice vady řízení, která však nemohla mít vliv na zákonnost rozhodnutí soudu. Krajské soudy jsou totiž povinny znát judikaturu, která sjednocuje rozhodovací praxi soudů. V rozsudku ze dne 5. 6. 2008, čj. 1 Afs 20/2008 - 152, se Nejvyšší správní soud zabýval situací, kdy krajský soud nezaslal vyjádření účastníka řízení ostatním účastníkům, avšak ve svém rozhodnutí vyšel z jednoho tvrzení obsaženého v předmětném

vyjádření. Nejvyšší správní soud zde dospěl k závěru, že uvedená vada řízení neměla vliv na zákonnost rozhodnutí, neboť předmětné tvrzení bylo účastníkem řízení zopakováno při jednání. Během jednání se ostatní účastníci s tímto tvrzením seznámili a byla jim dána možnost se k němu vyjádřit.

[49] Vyjádření žalované k žalobě v nyní projednávané věci reaguje na žalobní body uplatněné v žalobě a obsahuje argumentaci týkající se podmínek řízení, na což krajský soud v napadeném rozsudku dostatečně reagoval odkazem na předcházející zrušující rozsudek Nejvyššího správního soudu v dané věci. Vyjádření žalované se přitom obsahově nikterak neodchyluje od obsahu správního spisu a předchozích negativních stanovisek žalované k požadavkům stěžovatelek, jež žalovaná zaslala stěžovatelce a) v průběhu vzájemné komunikace. Soud neopřel své rozhodnutí o tvrzení obsažená ve vyjádření žalované k žalobě, nýbrž důsledně vycházel pouze z obsahu správního spisu. Veškeré skutečnosti uvedené ve vyjádření ohledně merita byly stěžovatelkám známy již z předcházející komunikace žalované – např. přípis žalované ze dne 14. 12. 2010. Stěžovatelky ostatně tyto závěry napadly v samotné žalobě. Výše popsaná vada řízení proto neměla za následek narušení rovnosti zbraní.

[50] Krajský soud podle názoru Nejvyššího správního soudu nepozměnil smysl daného řízení, pokud v záhlaví rozsudku uvedl jako typ řízení „o žalobě proti nezákonným zásahům“ a neuvedl pojem „na ochranu“, jak požadují stěžovatelky, neboť z napadeného rozsudku, výroku a jeho odůvodnění je zřejmé, jaké věci se řízení týká, jak o ní bylo rozhodnuto a na základě jakých argumentů. Citoval rovněž ustanovení § 82 a násl. s. ř. s., tedy ustanovení vztahující se k řízení o ochraně před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, podle nichž o žalobě rozhodoval.

[51] Nejvyšší správní soud nevidí ve skutečnosti, že se krajský soud zabýval podmínkami řízení a zejm. otázkou její včasnosti při zohlednění subjektivní lhůty k jejímu podání podle ustanovení § 84 odst. 1 s. ř. s., polovičatou aplikaci tohoto ustanovení.

[52] Nejvyšší správní soud rovněž souhlasí s tím, jakým způsobem formuloval krajský soud svůj výrok, neboť v něm na rozdíl od stěžovatelek jasně a stručně uvedl, jaké věci se řízení týká (zejm. jakých časových úseků), a zřetelně z něj vyplývá, že žaloba je v příslušných částech za dané situace nedůvodná, resp. nepřípustná. Za situace, kdy stěžovatelky své petity formulačně opakovaně měnily a rozšiřovaly (ovšem bez faktického vlivu na obsah věci), tudíž jejich petit nebyl formulačně jednotný, by jakékoli vymezení věci ze strany soudu mohlo být stěžovatelkami napadeno v tom směru, že se odlišuje od jednoho z petitů, který v dané věci uplatnily. Ostatně samotné stěžovatelky v tomto směru neargumentují tím, že by o některé části jejich žaloby včetně následných rozšíření nebylo krajským soudem rozhodnuto, nýbrž pouze napadají formulaci výroku bez ohledu na to, jestli tím bylo krajským soudem způsobeno to, že by bylo rozhodováno o něčem jiném, než mělo, resp. že by nebylo o všem rozhodnuto.

[53] K meritu kasační stížnosti ohledně důvodnosti žaloby na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu, kdy se stěžovatelky dovolávají stížnostního bodu podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., Nejvyšší správní soud odkazuje na rozsudek zdejšího soudu ze dne 17. 3. 2005, č. j. 2 Aps 1/2005 - 65, podle něhož pro vyhovění žalobě

na ochranu před nezákonným zásahem musí být kumulativně splněny následující podmínky: Žalobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením (tj. „zásahem" v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), který byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka), přičemž „zásah" v širším smyslu nebo jeho důsledky musí trvat nebo hrozit opakování „zásahu" (6. podmínka; přičemž tato podmínka odpadla v důsledku novelizace s. ř. s. zákonem č. 303/2011 Sb.). Nebude-li, byť jediná podmínka splněna, nebude možno ochranu podle ustanovení § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout a žaloba bude muset být jako nedůvodná zamítnuta. Jak přitom dále vyplývá z usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 12. 2008, č. j. 8 Aps 6/2007 – 247, posouzení naplnění jednotlivých podmínek je otázkou meritorní jako součást rozhodnutí ve věci samé.

[54] Nejvyšší správní soud souhlasí s postupem krajského soudu, který zkoumal splnění podmínek řízení a vyslovil, že žaloba stěžovatelky a) ve vztahu k vymáhání členského příspěvku za roky 2001 – 2005, 2007 – 2009 je opožděná. Ve své žalobě ze dne 4. 12. 2006 stěžovatelky uvedly, že se domáhají ochrany ve věci požadavku žalované na zaplacení členského příspěvku na činnost ČLK za rok 2006. Již v této žalobě samotné stěžovatelky předmět řízení, v němž shledávaly nezákonný zásah, omezily pouze rokem 2006. Stěžovatelky tedy původně za zásah považovaly jednání žalované týkající se pouze roku 2006, ačkoli již v roce 2006 věděly, že žalovaná vyzývala stěžovatelku a) k uhrazení členských příspěvků i za předcházející roky. Nic stěžovatelkám v minulosti nebránilo bránit se vůči jednotlivým údajným zásahům žalované, které spatřují ve vymáhání členského příspěvku, v příslušných letech v zákonných lhůtách; neučinily-li tak, je nutné klást toto stěžovatelkám k tíži a dovodit opožděnost žaloby. Stejnou argumentaci Nejvyšší správní soud zastává i ve vztahu k letům 2007 – 2009, vůči nimž krajský soud žalobu stěžovatelky a) správně odmítnul. Žalovaná za každý kalendářní rok posuzovala splnění podmínek pro placení členského příspěvku samostatně – samotné stěžovatelky v tomto směru dokládají, že stěžovatelka a) byla v minulosti opakovaně osvobozována od placení členského příspěvku, z čehož Nejvyššímu správnímu soudu zřetelně plyne, že placení členského příspěvku případně osvobození od jeho placení se posuzuje samostatně pro každý kalendářní rok. Ze skutečnosti, že žalovaná tyto podmínky zkoumá každý rok, během něhož je stěžovatelka a) členkou žalované, nelze dovodit, že se jedná o kontinuální zásah žalované, jak tvrdí stěžovatelky. V opačném případě by lhůty obsažené v ustanovení § 84 odst. 1 s. ř. s. pozbyly ve většině případů smyslu, neboť v řadě případů správní orgány činí určité kroky opakovaně v jednotlivých kalendářních letech. Připuštění této argumentace by znamenalo, že by žalobci mohli podávat i žaloby vůči úkonům správních orgánů učiněným v dávné minulosti; a to na základě toho, že obdobné kroky byly vůči nim učiněny správním orgánem i v příslušném kalendářním roce, kdy by jim počala běžet nová lhůta podle § 84 s. ř. s. ve vztahu k tomuto zásahu správního orgánu.

[55] Krajský soud se podle názoru Nejvyššího správního soudu správně nezabýval návrhy žalované podanými Městskému soudu v Brně, v nichž žalovaná vymáhá po stěžovatelce a) zaplacení členského příspěvku za příslušný kalendářní rok, neboť pro posouzení věci je tato skutečnost irelevantní. Vedení soudního řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem nemá odkladný účinek, ledaže by bylo vydáno předběžné opatření (vydání předběžného opatření se stěžovatelky neúspěšně domáhaly v řízení před

Nejvyšším správním soudem pod sp. zn. 6 Ads 83/2012), správní orgán tedy nemá za povinnost čekat na výsledek soudního řízení. Krajský soud nadto následně vyhodnotil postup žalované, která trvá na tom, aby stěžovatelka coby členka ČLK platila členských příspěvek, jako zákonný. Postupuje-li žalovaná tak, že tento členský příspěvek po stěžovatelce soudně vymáhá, jedná v souladu se zákonem. Nejvyšší správní soud nadto poznamenává, že postupy žalované v řízení před civilním soudem podléhají přezkumné pravomoci civilních soudů – správní soudy se proto k zákonnosti, důvodnosti a správnosti postupů v civilním řízení nemohou vyjadřovat.

[56] Poukazují-li stěžovatelky na rozpor mezi závěrem krajského soudu o tom, že pracovněprávní spor vedený stěžovatelkou a) je pravomocně skončený v její neprospěch, a údajným stanoviskem žalované uplatněným v civilním řízení, že stěžovatelka je stále zaměstnána, Nejvyšší správní soud považuje za stěžejní skutečnost, že stěžovatelka a) je členkou České lékařské komory, tudíž je povinna platit členský příspěvek podle § 9 odst. 2 písm. c) zákona o ČLK, a to bez ohledu na to, jestli je stěžovatelka a) zaměstnána či nikoli. Povinnost platit členský příspěvek totiž není vázána na skutečný výkon práce nebo na získání příjmu, ale na členství v České lékařské komoře.

[57] Pokud však fakticky stěžovatelka nevykonává lékařskou činnost, a to z toho důvodu, že není zaměstnána a že její pracovněprávní spor skončil v její neprospěch, měla tuto skutečnost zvážit a případně z této stavovské organizace vystoupit, neboť za takové situace nemá za povinnost v souladu s § 3 odst. 1 zákona o ČLK být členem této stavovské organizace. Jestliže stěžovatelka a) chce být členkou žalované, ale svou životní a pracovní situaci smysluplným způsobem v podobě hledání nové práce neřeší, považuje Nejvyšší správní soud za správné, pokud žalovaná přestala osvobozovat stěžovatelku a) od placení členského příspěvku a trvá na jeho uhrazení, neboť nelze pasivitu stěžovatelky a) při obstarávání jejího živobytí klást k tíži ostatním členům České lékařské komory.

[58] Vytýkají-li stěžovatelky krajskému soudu závěr o tom, že pracovněprávní spor stěžovatelky a) proti Statutárnímu městu Brno skončil, Nejvyšší správní soud odkazuje na to, že samotné stěžovatelky v žalobě ze dne 4. 12. 2006 uvádí, že řízení je ve fázi podaného dovolání a že návrh ze dne 8. 6. 1992 byl civilními soudy odmítnut, z čehož Nejvyššímu správnímu soudu vyplývá, že řízení bylo pravomocně před civilními soudy skončeno a že v tehdejší době probíhalo pouze řízení o mimořádném opravném prostředku proti pravomocnému rozhodnutí druhostupňového soudu. Nadto otázka vedení pracovněprávního sporu stěžovatelkou a), případně jeho pravomocné skončení, nemělo podle odůvodnění rozsudku vliv na závěr krajského soudu o tom, že žaloba je nedůvodná.

III.
Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[59] Na základě výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud po přezkoumání napadeného rozsudku Krajského soudu v Brně k závěru, že nebyly naplněny tvrzené důvody podání kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a), d) a e) s. ř. s., za použití ustanovení § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. Kasační stížnost proto není důvodná a Nejvyšší správní soud ji podle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl.

[60] O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. Stěžovatelky nebyly ve věci procesně úspěšné, proto nárok na náhradu nákladů řízení nemají; žalované podle obsahu spisu žádné náklady nad rámec její běžné činnosti nevznikly, proto jí Nejvyšší správní soud právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal.

[61] Ustanovené advokátce Nejvyšší správní soud přiznal odměnu za zastupování za dva úkony právní pomoci (převzetí zastupování, podání ze dne 1. 8. 2012) a příslušný paušál, v celkové částce 4800 Kč (ustanovení § 9 odst. 3 písm. f), ustanovení § 11 odst. 1 písm. b) a d), ustanovení § 13 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif ve spojení s čl. II vyhlášky č. 486/2012 Sb.). Odměnu bylo nutné navýšit o částku odpovídající DPH (ve výši 21%), neboť advokátka doložila, že je plátkyní DPH. Odměna bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. června 2013

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu